

Ročník 8., vydání 1.
31. března 2021

Zpravodaj obce Kaliště

Obsah:

1. Slovo úvodem
2. Informace obecního úřadu
3. V Býkovci o velikonocích bude veselo!
4. U hasičů se nic nového neděje
5. Zajímavosti z okolí
6. Luštění o ceny
7. Připravované akce
8. Životní jubilea

1. Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, chalupáři a přátelé Kališť a Býkovce.

Začátek roku 2021 se bohužel nese v duchu pokračující koronavirové pandemií, která se nevyhnula ani naší obci. Několik našich občanů bylo v karanténě a taky jsme zde měli pozitivní případy s lehkým průběhem. Nyní se však zdá, že se situace pomalu, pomalu vyvíjí k lepšímu a snad se po velikonočních dočkáme i rozvolnění vládou přijatých opatření a budeme se moci vrátit k oblíbeným činnostem a sejít se na společných akcích. Protože jsem nezdolný optimista, tak v návratu lepších časů věřím a už nyní se těším na akce na setkání s vámi všemi. Veselé velikonoce, držte se a buďte hlavně zdraví!

Ing. František Szczyrba, starosta

2. Informace obecního úřadu

Prvního února jsme oslavili 1. výročí otevření našeho obecního obchůdku „U lípy“ za účasti mnoha z vás. Rozhovor jsme poskytli Českému rozhlasu Vysočina a také novinářům z Jihlavských listů, Práva a Deníku. Ti z vás, kdož v tento den nakoupili nad 200 Kč, dostali voucher v hodnotě 100 Kč na příští nákup. Byl to milý den, i když venku pěkně nebylo... Jinak v článku reportéři ČR Vysočina Patrika Saláta na webu <https://vysocina.rozhlas.cz> se píše o tom, že kraj přestal podporovat vesnické prodejny. To byla pravda před 2 měsíci. Po kritice starostů malých obcí Kraj Vysočina své rozhodnutí přehodnotil a vyhlásil dotační titul Venkovské služby 2021. Naše obec se o dotaci na provoz obecního obchůdku samozřejmě přihlásí (bude projednáno na zasedání zastupitelstva obce 1.4.2021).

Kraj přestává podporovat vesnické prodejny. V minulosti jim každoročně posílal miliony

© 1. únor 2021 08:00 | Zprávy

Vysoké tržby má obchůdek i díky koronaviru

První výročí od otevření obecní prodejny v sobotu připomněli v Kalištích na Jihlavsku. S provozem obchůdku jsou spokojeni na maximum. V exteriéru obchůdku zbylé ještě vyměňují pokrpy, které tam zůstaly po předcházejícím provozu. O zážrny přeběh cloudu nákupu se stará hlavní vedoucí prodejny Marie Horáková (vpravo). Za obecní provoz dohlíží starosta František Szczyrba.

Foto: David Kratochvíl

KALIŠTĚ (hra) – Když před více než rokem otevřeli v Kalištích na Jihlavsku firmu a provozní obchůdek se smíšeným zbožím, mělo vedení obce se 158 obyvateli před rozhodnutím, obchůdek provozovat. „Obchůdek není v našem vlastnictví, takže jsme ho na chvíli stvořili jako komerční od přírodního provozovatele nejblíže odkoupení. Našežít bylo v zastupitelstvu vše i k tomu, abychom prodejny provozovali po stávajících úpravách obecního režimu přezda, že to budeme v podstatě muset dotovat“, vzpomíná na počátek projektu starosta František Szczyrba. Rok se s rokem sešel a obecní prodejna uplynula sobota slavila první výročí provozu. Starosta, který svou funkci vykonává po práci, se čas od času objeví i na prodejní ploše. Hlavně v sobotu. „I když třeba není jsem si na změny v prodejny výterpí skoro půl dovození. Hlídá se smíchem. K oběd nahlídá ve více než se třetinově, a i když mu obce a kraj dotává provoz 80 tisíc korunami, stejně se ho ve více nakonec udržet nepodařilo. V obchůdku započítá kartou, od přepravní společnosti si tam vyvedou také balík, a prodejní plocha má i kameryový systém, který by mohl zadržet i nějaký jihlavský market. Zaregistrovaný je jenom v místě. Nakoupit tu mohou slyš bar-baristovému přístupu i vozíčkem nebo maminky s kočárkem. „Roků zboží, co tu v tomto den, za

minimální provozovatel rozhodně nemá. Do rekonstrukce jsme dali ochodem 80 tisíc. Nakoupit si jme další rožky, měně i koláč na zboží“ popisuje starosta. Za skoro 19 hodin sobotního provozu lidé na nákupcích ulacích zhruba 15 tisíc korun. Každý zákazník, který na výřecí straně aspoň 200 korun, získal slevový kupon na další nákup. „Lidé sem chodí nakupovat běžně a ne proto, že dostanou slevový poukázku“, říká starosta. Podnikatelským projektem podle svých slov věří. „Děky koronaviru, měně tak vysoké tržby, protože je to spousta lidí, kteří jsou na domce ofice. Naš obchůdek je jediné místo, kde se mohou lidé osázet.“ podle starosty Horákové je kvůli nepříznivému vývoji pandemie se v obci pokoují ani žádné kulturní akce. „Nemáme s omezení koncové velkými obchodními řetězci, ale snažíme se je nastavit rozumem. Z legrace vždycky říkáme, že jazyk na přířeploze. Jazyk se kontrolovat dá. Studené, a nebo taky do Počátek“ přiblížilo. Kupříkladu na rohlík má jít rába 20 procent. „Maximálně ale dva přezda, 30 procent. Nechceme na tom vyložit výdělečnost. Takže omáček nemáme ani jme i rálky nemají“, uzavírá léna starosta obce, který si není přice vedoucí prodejny Marie Horákové. Na obchůdku výpomoc je zajiřována také Hana Blahováková.

A co nás ještě letos čeká? Na jaře proběhne oprava výtlučků na obecních cestách v Kališti i v Býkovci. V opravách cest bychom rádi pokračovali i v budoucích letech. Na tomto místě bych rád poděkoval Honzovi Kudrnovi z Býkovce za vyčištění potoka v místě spadlého mostku přes Hamerský potok. Na zborcení mostku se nemalou měrou podílela těžká auta vyvážející dřevo z obecního lesa, proto bychom se jako obec měli na jeho, alespoň provizorní, obnově podílet. To bude také předmětem jednání výše zmíněného zastupitelstva.

Pokud to epidemiologická situace dovolí, proběhne jarní svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu, ke kterému jsme se přihlásili. Zájemci se rovněž mohou na obecním úřadě hlásit na vývoz septiků. Termíny obou akcí prozatím neznáme, sledujte prosím úřední desku a hlášení rozhlasu. Mimochodem na obecním rozhlase jsme letos provedli po delší době důkladnou údržbu. Vyměnili jsme nefunkční baterie, které se v noci dobíjejí z veřejného osvětlení, aby byly přes den připraveny k možnosti použití reproduktorů pro hlášení. V Býkovci navíc doplníme jeden reproduktor, aby bylo slyšet hlášením i u Horáků a v okolí...

Také budeme žádat Kraj Vysočina o tradiční dotaci z programu Obnova venkova Vysočiny a to na opravu havarijního stavu topení v kulturním domě. Na opravách se již pracuje a věříme, že po dokončení bude topení v kulturním domě opět funkční.

Rekonstrukce probíhá také v areálu t.č. zavřené mateřské školy. Paní ředitelka objednala firmu na stavbu zádveří, kde vzniknou prostory pro jídlonosiče strážníků, kteří si do školky chodí pro obědy. Rovněž jsme doplnili nový písek do pískoviště a toto bude zakryto plachtou, která se bude dát zvednout a bude složít dětem jako clona proti nadměrnému sluníčku.

A pokud to epidemiologická situace dovolí, tak se SNAD uskuteční tradičních pálení čarodějnic a v létě Kalištská pouť...

Přeji Vám všem hlavně zdraví a pohodu a těším se na brzké setkání s vámi v obecním obchůdku a na dalších akcích v Kališti i v Býkovci!

Ing. František Szczyrba

3. V Býkovci o velikonocích bude veselo!

Zdravím Vás, vážení a milí čtenáři poprvé v letošním roce. Co říci k době uplynulé od posledního čísla tohoto čtvrtletníku? Pokusím se to říci slovy kronikáře z doby před sto lety. Mimochodem kroniku jsem nechal už před mnoha lety pro naši osadu udělat, ale není v ní dodnes ani čárka. Zatím jsme bohužel nenašli zájemce o tuto bohubilou činnost. Snad se časem někdo najde, nehlaste se všichni. No a co by tam asi tak z pohledu onoho kronikáře z doby před sto lety stálo? Myslím si, že by to mohlo vypadat nějak takto:

Zima byla spíše mírná, sněhu ne příliš. Nikdo nezemřel, nikdo se nenarodil, žádná svatba nebyla, nikdo se nepřistěhoval ani neodstěhoval, nikde nehořelo. I nadále se v lesích kácí, mostek přes potok je stále neopraven, volů ani krav neubýlo a všichni se už těší na příchod jara a Velikonoční svátky...

Takže Velikonoce. Pojdme si je trochu připomenout.

Podle církevní tradice začínají přípravy 40 dní předem, na Popeleční středu. Všechny dny tohoto období pak mají své zvyky a rituály, které se od dávných dob dodržují.

Myslíte si, že velikonoční oslavy vznikly až s příchodem křesťanství? Rozhodně ne, svátky na počátku jara jsou mnohem starší než toto náboženství. Každému je asi jasné, že křesťané oslavují smrt a vzkříšení Ježíše Krista, málokdo však ví, že v tomto období slavil i sám Ježíš – křesťanské Velikonoce se totiž časově více méně překrývají s židovským svátkem Pesach, který je připomínkou vyjití Izraelitů z Egypta.

Řada pohanských kmenů z různých oblastí světa oslavovala v tomto období příchod jara, naše slovanské předky a současné ateisty nevyjímaje. Slaví se ve velmi krátkém časovém odstupu po jarní rovnodennosti, a tak se poměrně často vyskytuje i názor, že původ Velikonoc není církevní, ale pohanský. To je možné usuzovat i z toho, že datum oslav Velikonoc určil církevní 1. nikajský koncil až v roce 325.

Velikonoce jsou pro křesťany suverénně největším svátkem v roce, větším než Vánoce. Pro ateisty je tomu naopak, komerce pozici Vánoc oproti Velikonocím zcela přebila a duchovní prožitek je takto v obou případech zcela upozaděn. Pokusme se k němu vrátit připomenutím dalších faktů.

Tento článek píšu na Květnou neděli, která letos připadá na 28.března. Historicky to byl den, kdy přijel Ježíš do Jeruzaléma slavit právě již zmiňovaný svátek Pesach a byl vítán palmovými ratolestmi. U nás palmy běžně nejsou, ale ty zastupují úspěšně kočky. Květnou nedělí začíná také tak zvaný Svatý týden.

Toto jsou jeho následující dny:

Modré pondělí - pro křesťany bylo vždy symbolem volného dne. Podle tradice bylo v tento den lidem zakázáno vykonávat jakoukoliv práci. No a dostalo se i do slangu. Mám dnes modré pondělí... asi tuto hlášku všichni známe.

Šedivé úterý velikonoční - je třetím dnem Svatého týdne. Podobně jako o Modrém pondělí se ve spojitosti s Ježíšem Kristem nic významného nestalo, a tak je tento den v kostelích klid. Nikoli však doma. V tento den by hospodyňky měly vzít do rukou košťata a ze všech rohů a zákoutí v chalupě by měly vymést prach a pavučiny, myjí se okna, podlahy a někteří lidé dokonce bílili stěny obydlí.

Škaredá středa – dokončuje se úklid, který má vymést zlé duchy z domu. Tomuto dni se také říká Sazometná nebo Smetná středa. Název Škaredá je odvozen od toho, že v tento den Jidáš žaloval na Krista u Kaifáše. Zároveň se traduje, že kdo se bude v tento den mračit, zůstane mu to na celý rok. Prosím tedy úsměv!

Zelený čtvrtek - vždy na Zelený čtvrtek po odeznění modlitby „Sláva na výsostech Bohu“ (Gloria in excelsis Deo) zvony umlkají a odlétají do Říma pro požehnání svatého otce.

Zvony ale nahrazují řehtačky. Řehtačky především v rukou mládeže můžete slyšet od čtvrtečního večera, během celého Velkého pátku, a ještě na Bílou sobotu. Samozřejmě tam, kde se tato tradice udržuje. Uslyšíme je letos u nás? Jinak existují dvě teorie, proč zelený čtvrtek. Buď podle roucha mešního nebo je zkomolením německého výrazu Greindonnerstag, (lkavý čtvrtek) na Gründonnerstag, (zelený čtvrtek). V tento den by se mělo jíst vše, co je zelené.

Velký pátek - den, kdy byl ukřižován Ježíš Kristus. Pro křesťany jde o den největšího společného smutku. Tento den se nemá hýbat půdou, pracovat na poli a nemají se provádět hlučné práce. Doba patří rozjímání.

Bílá sobota - přezdívá se jí někdy Svatá nebo Světelná, je druhým dnem velikonočního tridua. Den ticha a rozjímání je tichým předznamenáním nejdůležitější části Velikonoc – Zmrtvýchvstání Páně.

Už večer se opět rozeznívají v kostelích zvony a přicházejí oslavy Velikonoční vigílie, což je noc ze soboty na neděli, kdy vstal Ježíš z hrobu. A kde se vzal název tohoto dne? Bílá barva je znakem čistoty a zároveň může připomínat roucha křtěnců, kteří se ze soboty na neděli nechávají pokřtít o velikonoční vigílii.

Velikonoční neděle – neboli Boží hod velikonoční nebo také Hod boží velikonoční, je posledním dnem velikonočního tridua. Nese se v duchu velkých oslav.

V tento den se slaví Vzkříšení (Zmrtvýchvstání) Ježíše Krista. Boží hod vždy připadá na první neděli po jarním úplňku (tento rok připadá úplňek právě na Květnou neděli).

Velikonoční neděle je dnem největší společné křesťanské radosti a také hodování po 40 dní trvajícím půstu.

Velikonoční pondělí - nebo i Červené pondělí, je v pořadí druhým dnem velikonočního oktávu (osmidení), kdy křesťané prožívají velikonoční radost ze svého vykoupení. Proč červené? Červená barva je barva krve, tedy i Kristovy. Proto se barvila vajíčka, to ale až mnohem později, nejčastěji červenou barvou. Ta byla ve slovanských jazycích také označena jako krásná a z toho vznikl i název kraslice. Z liturgického hlediska je pondělí rovnocenné následujícím dnům oktávu. V blízké minulosti došlo k tomu, že pouze pondělí zůstalo dnem pracovního klidu, který je dokonce ustanovený českým Zákonem o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě, ve kterém je napsáno, že obchody s rozlohou nad 200 m² musí mít na Velikonoční pondělí zavřeno. Teprve nedávno se u nás jako u jednoho z posledních evropských států začal také slavit Velký pátek státním volnem. To to trvalo...

O Velikonočním pondělí se ale chodí i po koledě. Koledníci musí mít čerstvé omlazující mrskačky (pomlázky), musí umět nějakou koledu a chodí od domu k domu koledovat. U nás chodí všichni koledníci posledních několik let od chalupy k chalupě společně. A takhle nějak to vypadá.

Koledníci z osady Býkovec – Velikonoce 2019

Jinak se doufám podaří letos sdružení Pocta Vysočině splnit jednu z našich plánovaných akcí, kterou je výsadba zeleně na obecních plochách v osadě. Tuto akce vyprojektoval a bere nad ní patronát, ing. Michal Emmer, kterému patří můj velký dík. Děkuji též obci, za podporu a schválení projektu. Pokud to situace umožní, pokusíme se stromy vysadit společnými silami v sobotu, 24.4. formou společné brigády.

Všem přeji na závěr krásné a nadějně prožití nadcházejících Velikonoc a pevné zdraví.

PS 1.: příchod Ježíše, mesiáše, vykupitele, byl prorokován. Tak se píše ve Starém zákoně. Mnoho lidí o tomto proroctví vědělo a mnoho se chtělo za Mesiáše vydávat. Stačilo mít potřebné prorokované atributy – například přijet na oslu, mít svoje posluchače a něco kázat. To samozřejmě nestačilo, zázraky mohl vykonat jen jeden. Nicméně podle historických pramenů bylo v roce 32-33 n.l. ukřižováno z důvodu bouření proti státu na 300 samozvaných mesiášů, než přišel Ježíš Kristus.

PS 2.: ctěme naše tradice. Pleťme mrskačky a koledujme – kdo se to chce naučit, ať se ozve, umím sám z osmi a u nás v osadě umí další hoši z dvanácti i patnácti proutků. Barvěme vajíčka. A vykašleme se na schovávání čokoládových zajíčků nebo vajíček po zahradách po vzoru zvyků západních států. To je jejich tradice.

PS 3.: názory v mých příspěvcích jsou pouze moje a nemusí vystihovat názory osadníků Býkovce.

4. U hasičů se nic nového neděje

Utekly další tři měsíce. Měli bychom rekapitulovat, co se za ten čtvrtrok událo. Vzhledem k okolnostem, jaké se kolem nás dějí, to nejde vyjádřit jinak, než že se neděje vlastně vůbec nic. Hasičská klubovna je zavřená, akce, které jsme pravidelně pořádali předchozí roky se také konat nemohou, a tak můžeme pouze vzpomínat. Loni v sobotu 29. února jsme uspořádali masopustní průvod. Týden poté jsme se ještě setkali na hasičském plese. Netrvalo však ani týden a začala se zavádět opatření proti šíření nemoci trvající prakticky dodnes. Pravidelná školení členů JPO jsme v loňském roce ještě stihli, letos už jsme je absolvovali online formou. Všem nám nezbývá, než si uchovávat naději, že již započatý boj proti Covid-19 v podobě očkování bude úspěšný a přinese kýžený návrat starých časů. Vojta Šindelář

Vzpomínáte? To bylo v roce 2018

5. Zajímavosti z okolí

Dnes zahajujeme novou rubriku, do které můžete posílat své příspěvky i vy, naši milí čtenáři.

Kámen pod Javořicí 1

U cesty s červenou turistickou značkou, která vede z Řásné do Horních Dubenek (Březinova cesta) v místě kde se říká „U zabitě“ stojí pamětní kámen. Jednostranná deska s horní půlkruhově zakončenou částí se vztahuje k tragické události z roku 1831. V horní části je reliéf kříže, pod kterým je vyrytý šestiřádkový česky psaný text: MARIGA BAMBULA BILA DNE 15HO BRZNA 1831 OD GROMU PADU ZABITA . Podle pověsti čekal dřevorubec na svou ženu, která mu měla přinést oběd. Když dlouho nešla začal osekávat větve stromu, který právě skácel. Pod stromem našel mrtvou manželku.

Jiná pověst říká, že zde byla zabita bleskem Barbora Jamborová. Kámen je památkově chráněn.

Připravili Marie Veselá, Ing. Pavel Izdný

6. Luštění o ceny

V každém šestipísmenném slově je ukryt výraz čtyřpísmenný. Po vyškrtání těchto čtyř písmen vám zbydou dvě písmena, která zapíšete do dvou posledních sloupců. V nich svisle přečtete tajenky - názvy dvou našich zámků.

1. Středočeské okresní město; lenivě;
2. Opěrný kůl; mzda;
3. Bývalý desátník; jednoduchý stroj;
4. Býčí zápasy; saň;
5. Taška; orientální kůň;
6. Vánoční píseň; opak záporu;
7. Kdo plave; výzva;

1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													

Z došlých správných odpovědí vybrala paní Líba Pulkrabová za účasti 2 svědků také tentokrát tři výherce podle největšího počtu správných odpovědí. Na prvním místě je paní Lenka Seitlová, na druhém paní Hana Vítů a třetí místo obsadil pan Jan Lojda. Vítězové získávají vouchery v celkové hodnotě 300, 200 a 100 korun na nákup zboží v obecním obchůdku. Blahopřejeme!

Zkuste štěstí taky a luštěte! Odpověď zašlete do konce dubna na adresu redakce: zpravodajkaliste@centrum.cz nebo vhodte napsanou na lístku do schránky u OÚ. Uvedte prosím své jméno, příjmení a číslo domu. Výherce odměníme opět vouchery a zveřejníme v příštím čísle Zpravodaje.

Dědeček a vnučka sociální balada

*Vyprávěj mi dědečku
co se tenkrát všechno
smělo,
když se ještě na světě
o covidu nevědělo.*

*Nebudeš věřit, holčičko,
dneska je to k nevíře,
že se tenkrát v
hospodách
jedlo běžně z talíře.*

*Copak je to hospoda,
můj dědečku ustaraný?
Hospoda je děvenko
to okénko z druhé strany.*

*To okénko, dědečku,
kde je jídlo v krabičce
co ho nosím v igelitce
tobě, mámě, babičce?*

*A tam za tím okénkem
co se tam dřív vlastně
dělo?
Tam se bylo, jedlo, pilo...
A to se dřív všechno
smělo?*

*A Červená Karkulka
když šla za babičkou k
lesu...
To se tenkrát ještě mohlo
jít z okresu do okresu?*

*Je to pravda, dědečku,
že ani v parku na pěšince
nemuseli děti mít
respirátor na pusince?*

*Bylo to tak, holčičko,
a možná zas někdy bude,
že bez hadru přes pusu
budem jezdit spolu
všude.*

*Sedneme si do hospody
všichni u jednoho stolu
najíme se z talíře
a budeme pořád spolu.*

*Já se bojím, dědečku,
že se budu trochu stydět,
když jsem zvyklá tolik let
se jen po WhatsAppu
vidět...*

Připravila Líba Pulkrabová

7. Připravované akce

V dalším čtvrtletí roku jsou naplánovány tyto akce:

24. 4. 2021 sobota	Výsadba zeleně v Býkovci * pořádá sdružení Pocta Vysočině	začátek v 9 hodin u KD Kujón Býkovec
30. 4. 2021 pátek	Pálení čarodějnic * tradiční akce s malým ohníčkem	začátek v 18 hodin u pavilonu v Kališti
30. 4. 2021 pátek	Pálení čarodějnic * tradiční akce u Kujóna	začátek v 18 hodin u KD v Býkovci

* Akce se uskuteční, pokud to epidemiologická situace dovolí. Sledujte úřední desku OÚ.

8. Životní jubilea a blahopřání

Významné životní jubileum oslaví tyto občané:

35 let oslaví dne 3. dubna paní Aneta Štěpanovská, Kaliště

1 rok oslaví dne 6. května pan Daniel Kožiarský, Kaliště

50 let oslaví dne 11. května paní Lenka Burianová, Kaliště

55 let oslaví dne 22. května pan Jan Matějka, Kaliště

85 let oslaví dne 25. května paní Anna Moravová, Býkovec

60 let oslaví dne 14. června pan Mojmír Zonek, Kaliště

20 let oslaví dne 16. června slečna Vendula Zapletalová

50 let oslaví dne 20. června pan František Kalášek, Kaliště

70 let oslaví dne 22. června paní Zdeňka Holá, Kaliště

Všem jmenovaným přejeme hodně zdraví, pohody a životního optimismu do dalších let!

Obecní úřad Kaliště

Poděkování

Rodina Zapletalová touto cestou děkuje Marušce Horákové a p. Baďoučkové z obchůdku „U lípy“, panu starostovi, místostarostovi a naší babičce p. L. Krafkové za pomoc s nákupem v době rodinné karantény.

Děkujeme!

Zapletalovi

Zpravodaj vydává obecní úřad Kaliště, registrováno ministerstvem kultury ev. č. MK ČR E 21901

Pokud chcete přispět do příštího čísla, zašlete prosím elektronicky svůj příspěvek na adresu: zpravodajkaliste@centrum.cz.

Děkujeme Vám za Vaše podněty a za Váš zájem. Občané, slavící životní jubileum, souhlasili se zveřejněním svého jména a věku ve Zpravodaji.